

## Streszczenie

Przemiany kulturowe i społeczno-gospodarcze dokonujące się w ostatnich dziesięcioleciach determinują zmiany demograficzne. Reorganizacji ulega m.in. struktura wieku populacji. Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństw implikuje konieczność modyfikacji wielu aspektów ludzkiej egzystencji w skali jednostkowej, lokalnej, krajowej, światowej. Jako społeczeństwo zobligowani jesteśmy do zapewnienia godnych warunków życia każdej jednostce, ze szczególnym uwzględnieniem rosnącej populacji osób starszych. Jednocześnie naszym zadaniem jest umożliwienie realizacji ich potrzeb, aspiracji, rozwój osobisty a także wykorzystanie potencjału, zasobów, którymi dysponują poszczególne osoby. Seniorzy stanowią szczególną grupę społeczną. Praca zawodowa zajmuje ważne miejsce w ludzkiej egzystencji, jest źródłem zasobów finansowych, stanowi przestrzeń dla realizacji potrzeb społecznych, samorealizacji. Większość seniorów zaprzestała aktywności zawodowej, pobiera świadczenia emerytalne. Niezbędna zatem staje się aktywizacja osób starszych na pozostałych płaszczyznach egzystencji, zaangażowanie ich w życie społeczności. Jedną z instytucji aktywizującej przedstawicieli najstarszego pokolenia jest Uniwersytet Trzeciego Wieku. Oferta zajęć obejmuje szeroki zakres dyscyplin naukowych, rodzajów proponowanych aktywności np. fizycznej, kulturalnej tworząc jednocześnie płaszczyznę dla zaspokojenia potrzeb społecznych czy psychicznych słuchaczy.

Niniejsze opracowanie podejmuje problematykę aktywizacji słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku, porównując jednocześnie dane uzyskane wśród respondentów na terenie Polski oraz Republiki Czeskiej. Cel analiz stanowi próba diagnozy sytuacji seniorów w obu środowiskach a także możliwości aplikacji wyników w praktykę społeczną.